

פניני הדף

חודש מנחם אב (תשע"ב)

גליון מס' 74

האדות והעדות שנאמרו בשיעור הדף היומי בניה"כ "אליהו הנביא" שבנות רוממה ירושלים
מסכת גדה סה-סוף ברכות ב- כב
"זייער גוט"

" כח התפילה! "

דבר העורך

הוא היה אדם נחמד אשר שב ממנוחה בבית מלון לאחר שעבר ניתוח בלב נסע ברכבו ליד שפת הים והנה עומדת אמא ומניפה ידיים למעלה וזועקת לעזרה, אשתו אומרת לו מוטי אתה לא יוצא לעזור הבריאות שלך לא מרשה לך הוא לא שמע בקולה עצר את רכבו ורץ לעבר המים שם ראה ילדה מפרפרת במים הוא קפץ לעברה והחל למשוה מהמים זרק אותה על שפת הים באפיסת כוחות והאמא ממשיכה לעוק יש לי שם עוד ילדה האיש קפץ והחל למשוה את הגוף הקטן ולא שם לב שהראש במים זרק אותה על שפת הים באפיסת כוחות, מד"א ניסו להנשימה, וכולם בבניה"ח הרופאים כמרקחה, וכולם מתפללים לנס ואכן הנס חל! לאחר יומיים יצאה הילדה מבניה"ח על רגליה ההורים ערכו סעודת הודיה אליה הזמין אותו מציל, שסיפר ששב הביתה והחל להאשים את עצמו בהריגת הילדה כשלא שם לב שראשה במים, הוא סיפר שהחליט לחזור לאותו מקום טיפס על הר גבוה ואמר רבש"ע גדלתי בקיבוץ וזו הפעם הראשונה בחיים שאני מתפלל אליך אנא! בבקשה ממך הילדה! זה היה בשעה 7.00 שבתאי לביתי והתקשרתי בשעה 8.00 לבניה"ח ואמרו לי הילדה התעוררה לפני שעה באורח נס... אם אנחנו נתפלל באמת שכבר יבנה ביהמ"ק הוא יבנה אבל אנו זקוקים לתפילה מעומק הלב. הלב גואה והשמחה פורצת לקראת סיום הש"ס הקרב ובא. אשריכם לומדי הדף היומי העומדים להתחיל מחזור נוסף בלימוד הש"ס ובכך בונים אתם עוד אבן לקראת ביהמ"ק שיבנה במהרה בימנו.

בחדרת קודש הונח גליון "פניני הדף" מס' "חי" למראה עיניו של מרן פוסק הדור הגאון הרב יוסף שלום אלישיב (שליט"א) זצוק"ל אשר שיבח ועודד העוסקים במלאכת קודש זו, ואמר על הגליון "זייער גוט" ונענה לבקשתנו להכריע בשאלה שנשאלה בבית המדרש, ומחמת שהרבנים הסתפקו בנידון זה הובאה ההכרעה לפני מרן (שליט"א). מעשה בחתן שעמד בחופתו ואמר את הנוסח הרי את "מקושטת" לי כדמו"י, ותקנוהו אך מחמת לשונו העילגת חזר שוב על טעותו, וכיום הוא אב לילדים, האם צריך לעשות שוב קידושין נוספים? מרן הגריש"א (שליט"א) זצוק"ל השיב לנו:

אין כאן שום מקום להצריך קידושין נוספים, והטעם משום שהיו עסוקים באותו ענין, ואין זה לשון גרועה שלא מועילה בעסוקים, כיון שמשמעות המעמד (מזמוטי) של חופת חתן וכלה מוכיחה שכוונתם לקידושין וחזקה שאין אדם טורח בסעודה ומפסידה, והבירור מצד החתן שהיתה זו טעות לשונית ולא אמירה בכונה תחילה, מפחיתה אמירה זו מהגדרת אמירה הגורעת לאמירה שמועילה בעסוקים באותו ענין, הזוג עודכן ואנחת רוחה נפלטה מפיהם.

קטע זה מגליון פניני הדף 19 תשובה שהשיב לנו מרן הגדול זצוק"ל המנורה הטהורה שהאירה לכל ישראל תנצב"ה.

א) דף סה. הניצן: תמיכה בזקן ללא שינויים.
נתבאר בגמ' לגבי זקן שנשרו שיניו מזונותיו באים בקושי דהיינו שאדם צריך להתפלל על מזונות בימי זקנותו.

afken: האם יש ענין לפרנס זקן שנשרו שיניו יותר מאשר זקן עם שיניים?
ב) דף סז. הניצן: פרסום שמו של אדם חולה.

נתבאר בגמ' שיש ענין שאדם שיש לו צרה יפרסם זאת לרבים ויבקשו עליו רחמים שנא' "טמא טמא יקרא".
afken: האם יש ענין לפרסם שמו של אדם שקיבל ל"ע את המחלה?

ג) דף סז. הניצן: טבל ועלו עמו שערות.
נתבאר בגמ' לגבי גדרי חציצה בטבילה איזו חציצה מעכבת ואיזו אינה מעכבת ונתבאר בארוכה בשו"ע י"ד (קצח).

afken: גבר שירד לטבול וגילה שכולו מלא שערות שעלו עמו האם צריך לשוב ולטבול?
ד) דף סח. הניצן: רב שטעה בהלכה להודיע לרבים.

נתבאר בגמ' שרבא אמר הלכה ורב פפא הוכיח לו שטעה יא רבא ודרש טעיתי בהלכה וזו ההלכה הנכונה.
afken: רב שטעה בספרו בהלכה האם יתקן זאת במהדורה הבאה או שצריך לפרסם זאת ברבים?

ה) דף עא. הניצן: טיפול לצורך לידת בנים זכרים.
נתבאר בגמ' ששאלו אנשי אלכסנדריה את ריב"ח מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים ושם יש עצות נפלאות.

afken: האם יש ענין לעשות טיפול בכדי ללדת זכרים והרי הקב"ה גוזר על הטיפה אם תהיה זכר או נקבה ואם כן האם כל העצות בגמ' לא נאמרו לישראל שהם מעל המזל?

ו) דף עג. הניצן: נדר ללמוד שתי הלכות כל יום האם זה כולל את ת"ב.
נתבאר בגמ' מעלת השונה הלכות בכל יום ובאחרונים האריכו בענין זה עיין בשו"ע י"ד (רמו) ובנו"כ בענין זה.

afken: אדם שנדר ללמוד כל יום שתי הלכות האם זה כולל את יום תשעה באב או שפטור ביום זה?

טבילה: מסופר על הגר"י גלינסקי שליט"א שהוזמן לדרוש אצל גביר גדול ברחבת הדשא הוא עמד במקום שמאחוריו היתה בריכה ולא נזהר ונפל לתוכה עזרו לו לצאת מהמים ואז פתח את הדרשה ואמר יש כאלו שצריכים טבילה לפני שמתפללים ויש כאלו שצריכים טבילה לפני שדורשים.. והמשיך לספר על שייך ערבי שאמר לרב יהודי אנחנו יותר טהורים ממכם היהודים אתם טובלים פעם אחת ביום אנחנו כל הזמן במים אמר לו הרב גם הצפרדע נמצאת כל היום במים וכי היא טהורה..
חשבון נפש: אדם מגיע למכולת לפני תפילה כי אשתו בקשה שתי לחם שתי חלב, הוא עומד ליד הקופה ומגיש שטר של מאה ₪ למוכר ולא שם לב לילדה הקטנה שעומדת בתור זמן רב, אח"כ הוא מגיע לתפילה וזועק "עושה משפט לעשוקים".. אדם רוצה לנסוע לים מברר על חוף נפרד יש המלצות על החוף המוקף בגדרות ומה עם כל מה שיש בדרך...

גליון זה הוקדש לע"נ מרן פוסק הדור המנורה הטהורה הגאון האדיר מורה דרכינו הרב יוסף שלום אלישיב זצוקל"ה

אלו שנדבו להתזקת הגליון: מסעוד בן אדיבה, אהרן נוריאל, אסף מזרחי לישוב טוב, הרב שלמה בן אדיבה, יובל כהן ומאיר כהן להצלחת משפחתם, אשר ואיתן כהן, וכל החפצים בעילום שם להצלחתם הקב"ה ישיב להם כגמולם בשפע ברכה והצלחה ויתמלאו משאלות ליבם לטובה אמן!

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדף" בלבד
רח' פולונסקי 26 ירושלים פקס: 02-5817174 טלפון: 02-5829850
pninyhadaf@gmail.com

השיעור בדף היומי נמסר
ע"י הרב אהרון בן אדיבה שליט"א
מידי ערב בשעה 20:15 לאחר תפילת ערבית,
במחיצת אליהו הנביא רח' פתח תקווה 1 שכונת רוממה.

- (ז) דף ב. **גויזלן:** נדר להתחיל את הש"ס יחד עם כולם.
 כיום בדורינו חשים אנו את חובת ההתמדה בתורה וכל אדם הקובע לעצמו לימוד הש"ס שכרו גדול מן השמים.
afken: נדר להתחיל את הש"ס עם כולם ומצא שיעור שמתחילים יום אחד אחרי כולם האם קיים את נדרו?
- (ח) דף ג. **גויזלן:** הודיעו באמצע התפילה שנותנים דוחות.
 נתבאר בגמ' שאלוהו הנביא המתין לרבי יוסי שיסיים תפילתו ואז הזהירו שנמצא במקום סכנה כי לא רצה לטורדו בתפילתו.
afken: אדם שנעמד להתפלל בביה"כ והנה מודיעים שפקח נותן דוחות לרכבים האם יעצור ויוציא את רכבו או שימשיך להתפלל אף שהוא טרוד?
- (ט) דף ד. **גויזלן:** להעיר בחורים לתפילה בשבת בבוקר ע"י תזמורת.
 נתבאר בגמ' שדוד המלך היה מתעורר בחצות לקול כינור שהיה תלוי מעל מיטתו ודנו האחרונים האם הכינור היה מנגן גם בשבת.
afken: ישיבה שמעוררים את הבחורים ע"י מנגינה קבועה האם מותר להערים גם בשבת עם המנגינה או שיש בזה משום זילותא?
- (י) דף ה. **גויזלן:** עובדת שגנבה האם ניתן להוריד ממשכורתה.
 נתבאר בגמ' שרב הונא החמיצו לו 400 חביות יין משום שעיב את משכורתו של אריסו הגנב וע"ז אמרו מהגנב אף הוא טועם טעם גניבה.
afken: עובדת שהבוס גילה שמתקשרת לחו"ל מהעבודה ורוצה להפחית ממשכורתה האם רשאי או שהכסף שייך לבעלה?
- (יא) דף ו. **גויזלן:** תפילה באולם חתונות.
 נתבאר בגמ' אין תפילה נשמעת אלא בביה"כ שנאמר לשמוע אל הרינה ואל התפילה במקום רינה שם תהא תפילה.
afken: האם ראוי להימנע מלהתפלל באולם חתונה או ברית כמו שמצוי שרבים מסתמכים על תפילה זו אף שאינה בביה"כ?
- (יב) דף ז. **גויזלן:** קריאת שם לילד שנולד אחר עשרים שנה.
 נתבאר בגמ' שלא היה אדם שהודה לקב"ה עד שבאה לאה והנציחה את ההודאה בשם לבנה "יהודה" הודאה שנמצאת מול עיניו של אדם תמיד.
afken: זוג שנולד להם ילד לאחר שנים האם יקראו על שם אחד ההורים שנפטר באותה שנה או בשם המבטא הודאה?
- (יג) דף ח. **גויזלן:** כהן שנשאר בשעה שהעלו במקומו ישראל האם מותר לו לצאת באמצע ס"ת.
 נתבאר בגמ' לגבי העוזבים ס"ת ויוצאים עליהם נאמר ועוזבי ה' יכלו ח"ו.
afken: כהן שלא שם לבו והעלו ישראל לראשון האם יעזוב את הס"ת ויצא מביה"כ שלא יאמרו שהוא פגום או שהוא בכלל המניחים ס"ת ויוצאים?
- (יד) דף י. **גויזלן:** יצאו ולדיו מקולקלים האם ימנע מפו"ר.
 נתבאר בגמ' שישעיהו הנביא גער בחזקתו שלא רצה לישא אשה וללדת ילדים כיון שחזה שילדיו יצאו לתרבות רעה ואמר לו מה לך ולחשבונות שמים.
afken: אדם שכל ילדיו יצאו לתרבות רעה ומשום כך נמנע מלעסוק בפו"ר האם נוהג כהלכה?
- (טו) דף יא. **גויזלן:** להיכנס לכפר ערבי בכדי להשיג מים לנט"י.
 נתבאר בגמ' שר' טרפון היטה בכדי לקרוא ק"ש ועי"ז הסתכן אמרו לו כדאי היה שהסתכנת כיון שעברת על דברי בית הלל.
afken: אדם המחפש מים לנט"י שהשיעור הוא 4 מיל לפניו ומיל לאחריו האם יסתכן בכניסה לכפר ערבי כדי לקיים את דברי חז"ל?
- (טז) דף יב. **גויזלן:** מסדר קידושין שסיים שהכל נהיה בדברו.
 נתבאר לגבי אדם שהתחיל בברכה על דעת לברך יוצר וסיים במעריב ערבים וכללו של דבר שהולכים אחר החתימה.
afken: מסדר קידושין שטעה וסיים שהכל נהיה בדברו והציבור העיר לו לאחר כדי דיבור האם מועיל תיקון לאחר כד"ד?
- (יז) דף יג. **גויזלן:** אפה מצות בכדי לשלם חובות.
 נתבאר בגמ' לגבי מצוות אם צריכות כוונה ולמעשה השו"ע סותר עצמו ומסקנת האחרונים שבדרבנן אין צריך כוונה ורק בדאורייתא הכוונה מעכבת.
afken: אדם שנקלע לחובות ומחמת כך הוצרך לעבוד במאפיית מצות וכל הזמן מלמל "לשם כיסוי המינוס" האם המצות כשרות לשמה?
- (יח) דף יד. **גויזלן:** ברכה על פיסת ניילון (ORAL CARE STRIPS) המשרה ריח טוב בפה.
 נתבאר בגמ' לגבי מטעמת אינה טעונה ברכה ונתבאר דינה בשו"ע או"ח (רי"ב) אם בולע האם ישתנה הדין ותצטרך ברכה.
afken: האם פיסת ניילון זו הנמסה בפה כשבאה במגע עם נוזל ומשרה ריח טוב האם דינה כמטעמת שאינה צריכה ברכה?
- (יט) דף טו. **גויזלן:** מדקדק בקריאת שמוע ומפריע למתפללים.
 נתבאר בגמ' שכל הקורא קריאת שמע ומדקדק באותיותיה מצננים לו את החום של גיהנם.
afken: אדם שמדקדק מאוד בק"ש אולם על ידי כך מוציא את המתפללים מהריכוז האם ימנע מכך?
- (כ) דף טז. **גויזלן:** עובד נקלע למנין באמצע עבודתו והתברר שזה מנין מקובלים.
 נתבאר בגמ' לגבי האומנים שרוצים להתפלל ולקראו ק"ש בזמן העבודה האם רשאים לעשות כן.
afken: עובד שמעבדו הרשה לו לצאת להתפלל מנחה ונקלע לביה"כ והוא עשירי והתברר שהם מקובלים האם רשאי לעזבם ולא יהיה להם מנין?
- (כא) דף יז. **גויזלן:** שלחה את בעלה לכולל והתברר שמתעסק בצרכי ציבור.
 נתבאר בגמ' לגבי ההבטחה שהבטיח הקב"ה לנשים יותר מן האנשים בזכות מה ששולחת את בעליהן ללמוד תורה.
afken: א. האם אשה מקבלת שכר על שליחת בעלה לכולל הגם שאינו לומד ב. אם אדם חתם עמו יששכר זבולון האם חל?
- (כב) דף יח. **גויזלן:** תפילה בקברות צדיקים.
 נתבאר בגמ' לגבי ההבטחה שהבטיח שאסור לו ללכת כשבראשו תפילין או ציצית בבגדו משום שעובר על לועג לרש חרף עושהו.
afken: על מה סמכו העולם שמתפללים בקברי צדיקים וחושבים שעושים מצוה הרי במעשיהם לועגים לרש שאינו יכול להתפלל?
- (כג) דף יט. **גויזלן:** רב שמוציא עגלה של סופר האם חייב להשיבה.
 נתבאר בגמ' לגבי הלאו של לא תסור פעמים שאתה מתעלם מלהשיב אבידה כגון זקן ואינה לפי כבודו.
afken: נתבאר בשו"ע חו"מ (רסג,ב) שנחלקו שו"ע והרמ"א האם רשאי זקן להחמיר ולהשיב אבידה שאינה לפי כבודו האם ת"ח שהזיז עגלה של "יש" התחייב בהשבתה?
- (כד) דף כ. **גויזלן:** שבר אייפון שראה אצל אדם והתברר שזה של העובד הזר.
 נתבאר בגמ' לגבי מסירות הנפש של דורות הראשונים וכדוגמתם רב אדא שקרע בגד אדום של נכרית ושילם על זה.
afken: אדם שבר מכשיר טמא בחושבו שזה של יהודי והתברר שזה של גוי האם חייב לשלם?
- (כה) דף כא. **גויזלן:** נכנס לביה"כ כשהוא מתנשף האם יתחיל בתפילה.
 נתבאר בגמ' לגבי הנכנס לבית הכנסת ומצא שהציבור מתפללין אם יכול להתחיל ולגמור עד שיגיע הש"ץ לקדושה יתפלל.
afken: אדם שרץ לביה"כ להספיק מנחה ומצא ציבור עומדים להתפלל האם יתפלל או שימתין עד שיחדל מלהתנשף שהרי אין ראוי לדבר כך עם המלך?
- (כו) דף כב. **גויזלן:** צירוף אדם בכניסה למקווה בתשלום.
 נתבאר בגמ' לגבי טבילת עזרא ומעלתה ומכאן העלה המ"ב או"ח (פח,ב) שיש ענין לטבול ובלבד שלא יעבור זמן ק"ש ותפילה.
afken: אדם שנכנס למקווה בתשלום ומבקש אדם שלא רוצה לשלם להצטרף עמו מכיון שהמקווה שייך למועצה הדתית האם נחשב למסייע במעשהו?

בשורה משמחת לציבור שוחרי התורה שכונת נווה צבי בוכרים והסביבה י-ם:

עלה בידנו למצוא משכן בית ה' לבני התורה "חניכי הישיבות"

בני התורה מוזמנים להתאגד במשכננו המפואר רח' הרב מוסיאוף 13 קומה ב' שכונת "בוכרים" ירושלים.
 בפרשת "ראה" ישא מדברותינו אחר קבלת שבת הרב אהרן בן אדיבה שליט"א בהלכה ובאגדה הציבור מוזמן.

הצטרף למחזור החדש של לומדי הדף היומי! גם אתה יכול! להקמת שיעורים פנו למערכת!

השאלה שנשאלה בבית המדרש מתוך פניני הדף מס' 73

מעשה באדם שבא לאדם שמשכיר רכבו ב"שחור" וביקש ממנו להשכיר ליומיים אמר לו המשכיר זה מוגבל בקילומטרים אם אתה עובר את ההגבלה יש לשלם לכל קילומטר מחיר יקר הלה נסע וגמע ביום אחד את מס' הקילומטרים שהוגבל בו, הוא לקח מגנט ועל ידי כן העמיד את השעון המורה על הקילומטר לימים גילה זאת בעל הרכב ותובע ממנו לשלם לו האם אפשר להוציא ממנו ממון ?

אלו תשובות הרבנים: יש לחייבו לשלם את כל ההתחייבות ויש דעות הפותרים אותו.

מקורות ונימוקים: השו"ע חו"מ (שס"ג, ג) פסק גזל בהמה ורכב עליה או נשא עמה משאות אפילו כל היום כולו אע"פ שעבר בלא תעשה אינו חייב לשלם כלום שהרי לא הפסידה ומכל מקום אם כיחשה צריך לשלם את הפחת ולפי זה יש לפטור אותו מתשלומין וכך דעת חלק מהרבנים אולם הרבה מהם צידדו שיש לחייבו כיון שמעשה זה הוא כשואל שלא מדעת שנקרא גזלן וכאן בעה"ב נתן לו רשות להשתמש אלא שהתנה זאת בתשלום יקר עבור כל קילומטר ולכן חייב לשלם ולא גרע מאופן שלא עלה את המונה ומחליט שלא רוצה לשלם שודאי חייב בתשלומין.

(יישר כח למורינו הגה"ג יצחק זילברשטיין הגה"ג אברהם בן חיים הגה"ג אליהו בר שלום והגה"ג שלמה שעיו שליט"א)

תשובה דונית: הורים תמימים הזמינו אולם לפדיון בנם שנולד בנייתוח קיסרי האם בעל האולם צריך לייצע אותם ואם לא הודיעם הוא צריך לישא בנזק? השיבנו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א מצד הדין אין עליו חוב להודיע להם אולם יש לדון מצד השבת אבידה האם מחוייב לייצע אותם והנה השו"ע חו"מ (ז, תד) לגבי אסיר שברח וניצל זאת בעל ספינה והסכים להעבירו בסכום גדול יכול לומר לו משטה אני כך ובסמ"ע (יט) הקשה מדוע את הסכום הרגיל חייב לשלם הרי יש כאן פיקוח נפש ותי' כיון שמקבל שכר עבור הנסיעות אסור למנוע ממנו ולכן כ' משפטי התורה לגבי נהג שהזמינו הסעה ביום הזיכרון ללונה פראק וידע שזה סגור אינו חייב לייצע אותם כיון שזו עבודתו אולם מצד ההגינות היה צריך לומר.

תשובה דחיי: אדם ששומר על התינוק שלו וקראו לו לעלות לס"ת והילד לא רוצה להיפרד האם יוכל לברך כשהילד בידו? והאם יש מקום להתיר לאדם להתפלל השומר על תינוקו הקשור אליו בקנגורו? השיבנו הגה"ג הרב שלמה שעיו שליט"א עפ"י מה ש' השו"ע או"ח (צ"א, א) אסור להחזיק בשעת התפילה בידו לא תפילין ולא ס"ת כיון שעל ידי כך נטרד בתפילתו ומשום כך כ' הברכ"י שאסור להושיב תינוק לפניו בשעת התפילה שמסיח דעתו אולם באופן שאם לא יחזיק את התינוק יהיה יותר טרוד בתפילה ודאי שיכול להחזיק את התינוק בידו ולישא אותו בקנגורו מותר כיון שאין מחזיקו בידו.

פניני דחיי: א) האם מברכים על קביעת מזוזה בחדר שנבנה ללא רישיון? ב) אדם שבא לבצוע על שתי חלות בשבת בבוקר ובירך המוציא ומגיע חברו בריצה ואומר לו אין עוד לחם משנה תמתין עד שאטול ידיים ואברך האם צריך להמתין לו? ג) האם מותר לבעל ששב מעבודה או כולל לשמוע את אשתו כדי להפיג דאגתה אף שמספרת לשון הרע? ד) בעל מכולת בטבריה שנתפס שגונב את לקוחותיו האם מותר לפרסמו ביום וב"ב מחשש שהנופשים יתקלו בו?

פניני הומן: א) האם יש ענין להימנע מהפלגה ארוכה בכינרת שלא להיכנס לספק האם מברך הגומל על זה כמבואר באו"צ (ב, ד) והל"ש (כג)? ב) האם עדיף לנסוע באוטובוס מאשר מכנית כיון ששם יש יותר זכות הרבים? ג) התפללו בחורשה והתברר לאחר התפילה שכולה מליאה גללים האם עלתה תפילתם? ד) האם מותר להחליף דירה ללא רשות מפורשת מהמשכיר?

פניני דונית: א) חניה פרטית שחונים בה רק ביום האם מותר לאדם זר לחנות בלילה ללא רשות מפורשת מבעל החניה? ב) האם מותר להלוות כסף לאדם בתנאי שיבא להתפלל במנין? ג) אברך שהתנדב לפרוט צ'קים לאברכים ונאבד לו הצ'ק האם חייב לישא בתוצאות? * (כל הזכויות שמורות למערכת)

נשגור קמיה מרגן ורבנן ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עימנו ובראשם:

לגה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג. לגה"ג הרב שמואל פנחס. לגה"ג הרב אשר חנגיה. לגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ.

לגה"ג הרב אברהם בן חיים. לגה"ג הרב שלמה שעיו. לגה"ג הרב שריאל רוזנברג. לגה"ג הרב ציון בן אדיבה. לגה"ג הרב ירון אשכנזי.

לגה"ג הרב אברהם חיים הרש. לגה"ג הרב משה כהניאן. לגה"ג הרב אליהו בר שלום. לגה"ג הרב מנשה שוע. לגה"ג הרב אהרן זאב חשין שליט"א.

בברכת עוד ינובון בשיבה יחד עם כל בית ישראל

שאלות ותשובות לגיליון פניני הדף מס' 73

- ש. האם יש עדיפות לפרנס אב שיש לו רק בנות מכיון שהזכר שנולד ככרו בידו משא"כ הנקבה?
- ת. השיבנו הגה"ג הרב אליהו בר שלום שליט"א עפ"י מה שדן האגרות משה (או"ח, ד, מד) לגבי עשיית ביטוח לבני ביתו לאחר מותו ושם העלה כיון שמסויגיתנו מוכח שהזכר בא עם מזל לטוב או לרע אבל הנקבה מזלה תלוי במזל הזכר ורק ע"י תפילה מקבלת ולפי"ז יש לעשות ביטוח שיתפרנסו אלמנתו ובנותיו לאחר מותו ואז אם לא יהי לה זכות גדולה לא תתפרנס ולפי"ז כל שאדם בחיים בנותיו ניזונות ממזלו ואין עדיפות לאב שיש לו רק בנות. ש. אם עשו פדיון לבכור מספק האם פוטר מתחנן?
- ת. השיבנו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א שנחלקו האחרונים אם פדיון פוטר מתחנן לדעת המנחת יצחק (ח"א) אם עושים את הפדיון סמוך למנחה צריך לומר תחנן ולדעת הגרש"א פטורים מתחנן ולכן אין להוסיף על שנחלקו בו וידוע המעשה בגרש"א שהתפלל בביה"כ ובהגיעם לתחנן אמרו יש ירצייט שן אדמור"ר והחל ויכוח אם לומר שתק הגרש"ז ומנענו מלומר לאחר זמן הגיעו לפטירת רחל אמנו ורצו להימנע מלומר תחנן גער בהם הגרש"ז ואמר מילא אותו צדיק לא היה בזמן השו"ע אבל רחל אמנו היתה לפני השו"ע ואם לא היה צריך לומר תחנן השו"ע היה מזכיר זאת. ש. אילם שסגר עם בעל צימר על ידי הרכנת הראש האם יכול לחזור בו?
- ת. השיבנו הגה"ג הרב שלמה שעיו שליט"א עפ"י מש"כ השו"ע (חו"מ, ר"א, ב) כל דבר שנהגו בו הסוחרים לקנות ע"י אם קנה אינו יכול לחזור בו משום שזהו סיומתא ובאחרונים דנו כיום מהו מנהג הסוחרים וידוע שבסגירת צימר התפשט המנהג שסוחרים בעל הצימר לוקח את פרטי כרטיס האשראי ובזה נסגרת העסקה ולגבי אילם אם הרכנת הראש נחשבת לדיבור עדיין לא נסגר הסיכום ויכול לחזור בו. ש. כהן ששכנו הסטודנט מתעסק עם גולגולות האם מותר לו לשהות בבנין זה?
- ת. השיבנו הגה"ג הרב משה כהניאן שליט"א עפ"י מש"כ השו"ע (שעה) כל טומאה שסופה לצאת הרי היא מטמאת ולפי"ז כן שסופה לצאת יהיה אסור לכהן לשהות בבנין זה וכן יכולים לכפות את בעל הדירה שלא להשכיר לו את הדירה. ש. האם יש מקום להתיר לאשת כהן לנסוע בשבת לביה"ח רחוק רק משום שאין שם חשש של טומאת מת?
- ת. השיבנו הגה"ג הרב מנחם לוי שליט"א עפ"י מש"כ השו"ע או"ח (רכח, טז) אם הוצרכו לקצוץ תאנים עבור חולה יש למעט בקציצה של המרובה שלא לצורך ולפי"ז כל ריבוי שלא לצורך אסור אבל ריבוי כזה חשוב צורך ולכן יש להתיר לה לנסוע לאותו ביה"ח. ש. האם מותר לגלוש באינטרנט כשר בקרבת מקום אף שע"כ מאיט לבעל הקו את קצב המהירות ?
- ת. השיבנו הגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א עפ"י מש"כ בשו"ת אשר חנן (ו, קנד) ושם העלה להתיר .

לקראת סיום הש"ס: מסופר שאליהו הנביא פגש אדם ושאלו למה אתה לא לומד תורה? הלה השיב אין לי שכל שאל אותו אליהו ומה מלאכתך? דייג, נו בשביל זה לא צריך שכל בעלי המוסר מבארים שלקח אותו אליהו לשפת הים וראו דייגים יושבים עם חכה ומנסים לדוג שאל אותו אליהו למה לדייג הזה יש 4 דגים בכלי ולדייג הזה 8 דגים ולשלישי אין כלום? א"ל לא יודע א"ל אליהו אני אסביר לך אתה צריך להשליך את החכה כמה דגים יעלו זה כבר חשבון של ה' ככה זה בתורה תבוא לשיעור כמה תבין זה ביד ה' .. אתה תעשה את שלך והקב"ה יעשה את שלו.

חמור: אברהם אבינו שואל את הנערים האם אתם רואים משה? לא! א"כ שבו לכם פה עם החמור עם הדומה לחמור ולכאורה בגלל שלא ראו את השכינה הם חמורים? התשובה היא מי שגדל בבית של אברהם אבינו ולא רואה שכינה סימן שהוא חמור..

צפרא טבע: מציל ים הלך להתפלל שחריית פגשו אדם היודע הלכה שאין לומר שלום לפני התפילה ואמר לו "צפרא טבע" המציל חשב שהוא מתכוין לאדם שקוראים לו צפרא לא הבין וענה לו אבל עוד לא התחלתי לעבוד..

ש. סופר שהוזמן אצלו כתיבת ס"ת והתברר שהוא אחוז מכשיר "אייפון" האם אפשר לבטל עמו את החוזה?
ל. השיבו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א לאחר שהרבנים אסרו אחזקתו ומי שמחזיק מכשיר זה אסור לצרפו למנין ואין בזה טענה של גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה כיון שרבים מעסקי הציבור נמנעים מלהשתמש בזה, וביותר שסופר זה התחייב לכתוב ב"קדושה" וזה לא בקדושה וכן נפסל לעדות קידושין ולכן אפשר לבטל החוזה שנחתם עמו.

ש. אדם הרואה בחורים גולשים בגינה הסמוכה לביתו האם יכלימם?

ל. השיבו הגה"ג הרב אליהו בר שלום שליט"א עפ"י האמור ברמב"ם דעות (ו, ח) במה דברים אמורים בדברים שבין אדם לחברו אבל בדברי שמים אם לא חזר בו בסתר מכלימין אותו ומפרסמין חטאו ומחריפים אותו בפניו ומבזין ומקללים אותו עד שישבו למוטב כמו שעשו הנביאים עכ"ל דו"ק.

ש. האם מברכים על אכילת שום קלוף שעבר עליו הלילה?

ל. השיבו הגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א עפ"י מה שכתב השו"ע או"ח (קצו,א) אכל דבר איסור אין מברכין עליו לא בתחילה ולא בסוף אולם אכילת שום קלוף אינה איסור אלא משום סכנה ויש סניפים להקל בזה א. דין זה לא נזכר בשו"ע רק ברמב"ם ב. יש אומרים שבטל רוח רעה בזה"ז ג. יש המחלקים שמוטר לברך על דבר איסור כשהאיסור הוא צדדי ולכן מי שברך יש לו על מה לסמוך וכ"כ פסקי תשו' (קצו הע' 13).

ש. אדם שנדר לא לעשן סיגריות האם יש התרה לנדרו שהרי שומר פתאים ה'?

ל. השיבו הגה"ג הרב אברהם בן חיים שליט"א עפ"י מש"כ השו"ע יו"ד (רלט,ד) שאין להתיר נדר שעל ידי כן מתיר לו איסור ואף שהוא מושבע ועומד מהר סיני ואין נדר נתפס על דבר האסור מן התורה מכל מקום הוי איסור כולל שהרי לעשן סיגריות פעם בחודש אינו בכלל האיסור ומכיון שנתפס האיסור במקצת נתפס הנדר בכלו כמבואר בשו"ע יו"ד (רלו,ה).

ש. האם מותר להשתמש עם דאודורנט ביום הכיפורים?

ל. השיבו הגה"ג הרב מאיר סנדר שליט"א משם הגר"ע אורבך שליט"א עפ"י מש"כ בשו"ע או"ח (תריד,א) שאיסור סיכה כולל להעביר את הזוהמא או הזיעה ומכיון שסיכה כשתיה יש לאסור זאת ביום הכיפורים ושונה דין זה בת"ב שמותרת בו הסיכה ונאסרה רק סיכה של תענוג כמבואר באו"ח (תקנד).

ש. האם יש לחוש בזירוז לידה לביטול תורה של התינוק הלומד במעי אמו?

ל. השיבו הגה"ג הרב יוסף בן אדיבה שליט"א עפ"י המעשה הידוע בתינוק שנולד ולא פסק מלגלג את כל התורה בפיו והביאו אותו לאחד מגדולי ישראל שהכה על סנטרו והשכיח ממנו את כל התורה ולא חש לביטול תורה כיון שאינה דומה תורה הנלמדת מתוך עמל לתורה הנלמדת ע"י מלאך ולכן אין לחוש לביטול תורה בזירוז לידה אולם מכמה סיבות אחרות יש להימנע כיון שע"כ משנה את מזלו של הוולד ולכן יש להתייעץ עם רב בכל מקרה לגופו.

ש. על מה מסתמכים בתי דינים לממונות המזמינים אנשים לדין תורה בלילה?

ל. השיבו הגה"ג הרב אהרן זאב חשינ שליט"א עפ"י מש"כ שו"ע חו"מ (ה,ב) אין דנים בלילה ונחלקו הסמ"ע ושאר נו"כ האם בימינו שיש נרות האם נחשב ליום והגם שרוב הפוסקים ס"ל שנחשב ללילה מכל מקום יש לסמוך על המתירים בלילה וביותר שכיום עושים קנין סודר לפני תחילת דין אין זה דין גמור אלא בוררות המותרת בלילה.

ש. נדר לתת סכום לקופת העיר האם יכול לתת ישירות למשפחה שיש להם קרן בקופת העיר?

ל. השיבו הגה"ג הרב שלמה שעיו שליט"א שיש לדמות דין זה למה שפסק השו"ע חו"מ (רצב,ט) אדם שהופקד אצלו ממון של פדיון שבויים ותפסו אותו שודדים ואיימו עליו שלא משחררים אותו עד שיביא את הכסף יכול לתת את הכסף כדי לפדות את עצמו וכל זה אם הכסף של שבויים סתם אבל אם היה של פדיון מסוים חייב לשלם ועל פי זה אינו יכול לתת את הכסף ישירות למשפחה כיון שנדר לקופת העיר אולם יכול לתת להם ולהתנות שיתנו את זה למשפחה פלונית שיש לה קרן בקופה זו.

ש. כידוע ביה"ח "עין כרם" ב-ם גבוה 670 מעל פני הים ואילו ביה"ח "הר הצופים" 870 מעל פני הים האם משערים בלידת תינוק לפי השקיעה הכללית או כל מקום לגופו?

ל. השיבו הגה"ג הרב משה כהניאן שליט"א עפ"י מש"כ האחרונים לגבי המודד לקריאת מגילה שבמקום ששני הביה"ח נמצאים בעיר אחת הולכים לפי המקום הגבוהם "ש החיד"א ברכ"י (או"ח שלא) אולם ביה"ח עין כרם אין קוראים בו בט"ו ולכן יש לשער בו בנפרד לגבי מילה משאר בתי החולים שבי-ם.

שישו ושמחו בסיום הש"ס

ברגשי גיל ושמחה אנו מזמינים את הציבור הקדוש לבא להשתתף במעמד הסיום ותחילת מסכת ברכות אשר יתיקיים בעזה"י ביום רביעי י"ג מנחם אב שעה 8.00 בביה"כ אליהו הנביא רח' פתח תקוה 1 י-ם

בהשתתפות הרבנים הגאונים ראש הישיבה הגאון חכם משה צדקה שליט"א, הגאון הרב שמואל פנחס שליט"א, הגאון הרב ברוך שרגא שליט"א, הגאון הרב אהרן ירחי שליט"א ועוד.. ומגיד השיעור הרב אהרן בן אדיבה שליט"א הציבור מוזמן!

נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם

בהגבלה לחדש תמוז - אב ע"ס 100 ש"ח וזהו הרה"ג מנחם לוי שליט"א (ירושלים)

תשובות נמתו לשלוח לפקס מספר 02-5817174 או לרח"ל פולנסקי 26 עבור פנינג הדת והרושלים

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות.

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ. ולכל המצטרפים אליהם

בכרכת חילכם לאורייתא מערכת "פניני הדף"

מעשה במהלך מתל אביב ושמו הרב רפאל אבוהב זצ"ל שמסר נפשו למול את ילדי ישראל יום אחד הטלפון מצלצל כן! מי מדבר? מדברת אשה מהרצליה פיתוח נולד לנו בן ואנו רוצים שהרב יבא למול אותו! אין בעיה, הרב לקח כתובת וביום המיוחל נסע, הוא ציפה לאירוע גדול אולם בהגיעו שקט הוא דפק בדלת... פתחה לו עובדת זרה איפה האבא? לא כאן, האמא? בבית החלמה יש כאן ברית? כן הנה התינוק! הוא ניגש למלאכה שימש גם אבא גם מוהל גם סנדק וגם הקהל, קיבל צק ונסע לדרכו אחר יומיים בא לבדוק את התינוק ושוב העובדת הזרה, הסיפור נשכח, לאחר 13 שנה טלפון, כן!! אתה המוהל? כן! יש לנו ילד שמשתגע הוא רוצה לשים כיפה ללמוד גמרא הוא פשוט השתגע אתה הדתי היחיד שהוא פגש מאז שהוא נולד בא תיקח אותו הרב נסע לשם לקח את הבחור דאג לו לישיבה ולאחר שנים הזמין את הוריו לחתונת בנם... אנו רוצים להודות מקרב לב לאלו שתרמו מכיסם למען המשך הוצאת הגיליון למשלוח תרומות למערכת ניתן לפנות לטל' 02-5829850 או פקס' 02-5817174 **יש פארוניס ימא אלאות איסכא פוסא**

לע"נ אבינו מורה דרכינו הרה"צ מימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל

ולע"נ דוד בן זהרה ז"ל מזל בת שמחה ז"ל אברהם בן רחל ז"ל

תנצב"ה

לרפואת מורינו הרב יעקב חי יוסף בן מרגלית בתוך שאר חולי ע"י.

גלינו זה נודב לרפואתו המהירה של הילד **יאיר בן מיכל** ה"ו במוך שאר חולי עמו ישראל אמן